

חספד

פרופ' שאול יציב

את גרשון פגשתי לראשונה מיד לאחר עלייתי ארצה במסגרת עליית הנוער ואני רק בן 11 שנים.

זכורים לי היטב פניו הנעימים, הבוטחים, אך הנחושים והנחרצים ומיד ידעתי כי אלך אחריו בעיניים עצומות, ללא היסוס וללא מורא.

היה זה מפגש מכונן בחיי החדשים בארץ ישראל, כי מאותו יום זכיתי לחוות את אחד הפרקים המכריעים בחיי – להיות שבע שנים מכריעות ב"אלוני יצחק" בו עוצבו חיי העתידיים.

גרשון הוביל אותי אל מערכת חינוכית-אקדמית, בעלת צביון ייחודי, שמוריה ומחנכיה השכילו למצוא את שביל הזהב שכה מעטים מהמחנכים והמורים השכילו להפנים וליישמו הלכה למעשה. גרשון היה בין מקימיו החשובים של מוסד חינוכי זה.

הוא האמין באמונה שלמה, כי כדי להנחיל לתלמידים-חניכים, הן השכלה ברמה גבוהה והן ערכים חינוכיים נאותים, יש ליצור, כבסיס, סביבה חמה ואוהדת. בנוסף לכך סבר, בדרכו הנחרצת, כי הדרך הנכונה, היא לאפשר לכל חניך להתפתח על-פי יכולותיו, כישוריו ושאירותיו, ושאין מקום בסביבה שיצר לאינדוקטרינציה חינוכית-קפדנית, כפי שהייתה מקובלת באותן שנים של הקמת המדינה במוסדות החינוכיים שהיו פרושים ברחבי הארץ.

אני מצטט מדבריו, שנאמרו בכינוס של תנועת הנוער הציוני ביוני 1955: "...ואשר לצורה – אותה יבחר החניך בעצמו, לכשיתבגר, בהתאם לאופיו ואישיותו. אנו כמחנכים, אף נייעץ לו בבחירת הצורה, לפי הכרתנו את תכונותיו: לנער בעל אופי ציבורי-חברתי מובהק, נייעץ ללכת לקיבוץ, לנער בעל נטיות אינדיבידואליסטיות, נייעץ לבחור אחרת, ונער בעל כישרונות אינטלקטואליים מובהקים, נכוון לתורה ולהשתלמות. רק בדרך זו, נהיה שלמים עם עצמנו. בדרך זו נמנע מכפילות בחינוך שלנו שיהא מכון לחלוציות ונאמנות ציונית..."

הגישה הייחודית, הלא קונבנציונאלית, אך המפוכחת והחלוצית הזאת, שגרשון היה בין המובילים ליישומה, היא שהפכה את "אלוני-יצחק", באותם הימים, לבסיס החינוכי-אקדמי האיתן – בצאתנו לעולם הגדול.

אנוכי וחברי, ידענו להעריך עד מאוד את האוריינטציה החינוכית הזאת וידענו כי היא המקור לגאווה, לכוחנו וליכולתנו להתמודד עם המכשולים הרבים שניצבו לנו, ושבעזרת הערכים שספגנו נגיע למחוז חפצנו, הן בתחום האישי והן בתחום המקצועי והאקדמי.

גרשון אהב ילדים. גם לאחר שעבר להתגורר מחוץ ל"אלוני-יצחק", הקדיש הובה מזמנו וממרצו לספרות הילדים; רשימת פרסומיו בנושא זה – ארוכה ומכובדת. ב-1974 יזם את הקמתו של המדור לספרות ילדים במשרד החינוך ועמד בראשו משך שנים רבות מאוד, גם לאחר שפרש לגימלאות.

האהבה לילדים, היתה טבועה עמוק באישיותו של גרשון, אך מעבר לאספקט הסובייקטיבי-הרגשי הזה, הבין גרשון, כי השקעה גבוהה, חכמה ומאוזנת בילד ובמתבגר – היא הערובה להתפתחותם של אזרחים בעלי ערכים חינוכיים, אקדמיים ומוסריים ברמה הגבוהה ביותר, וזו ההשקעה שתהווה נכס חשוב ויקר למדינת ישראל המתפתחת. לא פעם חשבתי בלבי כי הבחירה שלי דווקא במקצוע רפואת הילדים שאבה עידוד מאותם מניעים שהנחלו לי על ידי גרשון – ושביססם נעוץ באהבה הבלתי מתפשרת לילדים.

באומרי זאת, אני נזכר בדבריו של המשורר הלאומי – חיים נחמן ביאליק שכה לימדונו לאהוב, שאמר באחד מנאומיו – "אין אדם רואה ומשיג אלא פעם אחת: בילדותו. המראות הראשונים בעודם בבתוליהם, כיום צאתם מתחת ידי היוצר, הם גופי דברים, עיקר תמציתם; ואלה שלאחריהם, אך מהדורותיהם השניות והפגומות הן"...

גרשון שייך לדור הענקים של החלוצים והמחנכים הדגולים של ישראל, בעל חזון ושאר רוח; תרומתו לחינוך ולנוער לא תסולא בפז.

ומילה אחת למניה היקרה: ביחד ליוונו את גרשון בדרכו הארוכה, ולמדתי שוב ושוב להעריך את חכמתך, את היושרה שלך ואת אומץ לבך.

כמו גרשון, היית מעמודי התווך של המערכת החינוכית המופלאה שיצרתם ביחד במשך שנים כה רבות. חכמתך וכישוריך, והרף המוסרי הגבוה שהצבת בפנינו היוו מקור השראה להתפתחותנו. אנו שותפים מלאים לכאבך, אך מלאי תקווה כי תמשיכי להיות חזקה ונחושה כשהיית, למען בני המשפחה היקרים ולמען כל אלה שאוהבים ומוקירים אותך עד מאוד.

תמיד נזכור אותך גרשון היקר, על כל הטוב והיקר שעשית עבורנו, תוך שאנו שואפים להנחיל לילדינו ולנכדינו את אותם ערכים שהנחלת לנו בשפע רב ובנפש חפצה.